

Юрій Палеха, канд. іст. наук, професор
Національний транспортний університет, м. Київ

СИСТЕМИ ДОКУМЕНТАЦІЇ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Анотація. Сучасні умови господарювання вимагають від суб'єктів господарювання гнучкого підходу до побудови систем документації, чіткого планування та керування документальними процесами, досконалого документального забезпечення їх діяльності.

Ключові слова: системи документації, суб'єкт господарювання, галузь.

Вступ. Питання дослідження систем управлінської та профільної документації організацій розглядали у своїх публікаціях українські вчені. Так, особливості формування систем нотаріальної та банківської документації, розглядала Катерина Климова. Документознавчим напрацюванням в галузі охорони здоров'я присвячена робота Наталії Філіппової. Заслуговує на увагу представлений Костянтином Корнійчуком аналіз систем документообігу підприємств транспорту. Встановленню типового складу торговельної документації присвячене дослідження проф. Олени Шевченко. Разом із тим аналіз систем документації на рівні установи дослідниками не проводився.

Актуальність дослідження полягає у комплексній розвідці складових системи документації суб'єкта господарювання, побудові відповідної моделі документації, чіткій систематизації її складових.

Виклад основного матеріалу. У кожному суб'єкті господарювання (СГ), незалежно від галузевої належності, є дві системи документації: інфраструктурна (функціональна) і профільна (для фіксування виробничої діяльності в конкретній галузі), сукупність документів яких складає документальний фонд, що забезпечує якісне управління суб'єктом господарювання (рис. 1).

Рисунок 1 – Системи документації СГ

Інфраструктурною системою документації за проф. С. Г. Кулешовим [1] називаємо види документації, що функціонують в інфраструктурі організації, до

складу якої входять нормативно-правова, управлінська та документація з функціонування локальних електронних комунікаційних мереж.

Основою документації в *нормативно-правовій сфері* є нормативно-правові акти, що відображають потреби як загально-політичного життя країни, так і окремих сфер її життєдіяльності. Нормативно-правові акти – управлінські документи державного рівня, які встановлюють правові вимоги на території всієї країни, регіону, у сфері соціальної діяльності, в тій чи іншій галузі. До них належать: закони, інші акти Верховної Ради; укази, розпорядження Президента України; постанови і розпорядження КМУ; накази міністерств, державних служб, інших центральних органів виконавчої влади. Окрім того, кожна сфера регулюється певними нормативними актами з охорони праці та навколишнього середовища, техніки безпеки, протипожежної техніки, екологічної безпеки, нормативними актами з питань документування управлінської діяльності, роботи архівних підрозділів тощо.

Управлінська система документації організації слугує для відображення основних функцій керування нею та контролю за дійовим менеджментом. Вона має організаційно-розпорядчий та повідомний характер й призначена для ухвалення, за необхідності, відповідних управлінських рішень. Містить загальний, економічний і соціальний блоки (рис. 2) документів управлінської документації.

Рисунок 2 – Управлінська документація

Загальний блок (блок А) управлінської документації містить документацію зі створення, функціонування та припинення діяльності організації, керування її персоналом й включає організаційні, розпорядчі, довідково-інформаційні, звітно-статистичні і первинно-облікові документи. Економічний блок (блок Б) документації є базою для ухвалення управлінських рішень та підготовки апаратом управління відповідних розпорядчих документів і охоплює підсистеми фінансової, бухгалтерсько-облікової, планової, кошторисно-договірної документації тощо. Блок соціальної документації (блок В) включає підсистеми документації по роботі з кадрами, їхнім пенсійним забезпеченням, документацію з соціальних питань та соціального захисту. Значна частка вищезазначеної документації є уніфікованою згідно НК 010:2021.

Документація щодо функціонування локальних електронних комунікаційних мереж відображає ситуацію щодо встановлення, налагодження й організації безперебійного функціонування виробничих інформаційних систем із врахуванням

потреб організації. До засобів мережі можуть бути зараховані: активне мережеве обладнання; структурована кабельна мережа; серверне устаткування в комплекті з інженерним обладнанням та системами тощо.

Виробнича (профільна) система документації суб'єкта господарювання відображає профіль діяльності організації, роботу її основного, допоміжного та обслуговуючого виробництва (рис. 3).

Рисунок 3 – Складники профільної системи документації

Документація основного виробництва (Г) суб'єкта господарювання є сукупністю підсистем документації, якими опікуються її основні підрозділи (відділи, служби) та окремі посадові особи. Так, до документації основного виробництва підрозділу належать виробничо-організаційні документи, які разом із планово-економічним відділом готуються на основі проєктно-кошторисної документації і можливостей організації. Зазначена документація містить проєкти планів виконання робіт, сітьові графіки, відповідні графіки доставки матеріалів, проєкти договорів із субпідрядниками і постачальниками; журнали обліку замовлень тощо. Сюди належить також виробничо-організаційна та виробничо-експлуатаційна документація, що містить змінно-добові і оперативні плани виконання робіт, сітьові графіки їх виконання, відповідні журнали постачання обладнання, матеріалів тощо.

Система документації допоміжних виробництв (Д) відображає стан організації виробничих процесів щодо забезпечення технічної готовності її засобів виробництва й може охоплювати сукупність документів технічного відділу, відділів головного механіка та енергетика, зони техобслуговування та поточного ремонту, виробничих і допоміжних ділянок. *Система документації обслуговуючих виробництв (Ж)* відображає стан забезпечення основного і допоміжного виробництв необхідними транспортними засобами, матеріально-технічне постачання, наявність на складах необхідного обладнання, запчастин та мастильних матеріалів, якості техобслуговування та ремонту, стан обслуговування приміщень, території тощо.

Висновки. Запропоновані системи документації суб'єкта господарювання є підсумком опублікованих авторських розвідок систем документації автотранспортних підприємств, логістичних компаній, дорожніх підрозділів, будівельних організацій. Системи документації не є сталими, їх склад може постійно змінюватись

як за рахунок впровадження нових технологій, так і в зв'язку з поповненням чи вилученням із системи документів, внаслідок проведення в установі щорічної експертизи їх цінності.

Список використаних джерел

1. Кулешов С. Г. Загальне документознавство: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2012. 124 с.

УДК: 004.8:004.738.5:316.77

Федір Рудиченко, аспірант

Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій, м. Київ

ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ З ЕЛЕМЕНТАМИ ШІ

Анотація. У дослідженні актуалізовано потенціал гейміфікації в поєднанні з технологіями штучного інтелекту (ШІ) в організації освітньої діяльності. Проаналізовано можливості освітніх цифрових платформ, що інтегрують елементи гри та інтелектуального аналізу даних, а також окреслено переваги й виклики такого підходу. Увагу зосереджено на таких складових: адаптивне навчання (персоналізація складності завдань, маршрутів навчання), впровадження елементів генеративного ШІ щодо створення динамічного контенту (запитання, кейси, ситуації), використання інтелектуальних чат-ботів у ролі віртуального тьютора, співрозмовника, опонента, а також аналіз даних задля моніторингу прогресу, прогнозування успішності, рекомендацій у формуванні індивідуальної траєкторії.

Ключові слова: гейміфікація, штучний інтелект, цифрові освітні платформи, соціальні комунікації, адаптивне навчання, EdTech.

У цифрову епоху відбувається трансформація підходів до налагодження соціальних комунікацій, де важливо розвивати м'які навички, критичне мислення, цифрову грамотність та комунікативну активність. На сьогодні актуалізувалося зростання ролі цифрових технологій у професійній підготовці фахівців. На ринку послуг спостерігається постійна потреба в активних, інтерактивних та персоналізованих формах навчання. У цьому контексті синергія гейміфікації та штучного інтелекту відкриває нові можливості для навчального процесу у сфері соціальних комунікацій. Гейміфікація та штучний інтелект (ШІ) стають ефективними засобами залучення й мотивації здобувачів освіти та учасників навчального процесу [1, с. 5]. Це відкриває нові можливості для організації навчального процесу, стимулює активну участь здобувачів освіти, сприяє розвитку цифрової, медійної та комунікативної компетентності. Звідси мета роботи – проаналізувати можливості